

Slovenija

Kazalci v Sloveniji kažejo stabilno povprečno uspešnost in razvoj ter pozitiven napredek glede zbranih odpadkov na prebivalca in rabe tekoče vode na prebivalca. Med prednostne naloge za Slovenijo sodi razvoj ekološke učinkovitosti, ki izhajajo iz nizkih stopenj, doseženih glede emisij v zrak in energijske intenzivnosti.

Toplogredni plini			Poraba energije			Obnovljivi viri električne energije		Snovi, ki zakisljujejo		Predhodniki ozona			Potrebe po tovornem prometu			Ekološko kmetovanje		Nastajanje komunalnih odpadkov			Raba sladke vode	
Emisije/preb.	Emisije/BDP	Emisije DTT	Poraba/preb.	Poraba/BDP	Poraba	Delež	Delež	Emisije/preb.	Emisije DTT	Emisije/preb.	Emisije/BDP	Emisije DTT	Tovorni promet/preb.	Tovorni promet BDP	Tovorni promet DTT	Delež	Delež	Komunalni odpadki	Komunalni odpadki	Komunalni odpadki DTT	Indeks izkoriščenja vode	Indeks izkoriščenja vode
STANJE	STANJE	NAPREDEK	STANJE	STANJE	NAPREDEK	STANJE	NAPREDEK	STANJE	NAPREDEK	STANJE	NAPREDEK	NAPREDEK	STANJE	STANJE	NAPREDEK	STANJE	NAPREDEK	STANJE	NAPREDEK	NAPREDEK	STANJE	NAPREDEK

Emisije toplogrednih plinov

Čeprav ni večjih sprememb glede skupnih emisij toplogrednih plinov v primerjavi z izhodišnim letom, se je njihova porazdelitev po sektorjih močno spremenila. Emisije v prometu so se skoraj podvojile, kar pomeni, da je treba razviti celostni program ukrepanja. Povečale so se emisije zaradi porabe goriva v stanovanjskem in gospodarskem sektorju ter emisije iz odpadkov. Z izgubo jugoslovanskih trgov, opustitvijo nedonosne proizvodnje in povečanjem produktivnosti so se zmanjšale emisije v predelovalni industriji. Da bi se ohranila konkurenčnost, vzpostavilo trgovanje z emisijami in povečala skladnost z Direktivo Sveta o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja okolja, se industrijski sektor spodbuja k uporabi najboljših razpoložljivih tehnologij. Tudi v kmetijskem sektorju so emisije manjše, predvsem zaradi zmanjšanja števila glav živine. Po predvidevanjih naj bi se število goveda zopet povečalo zaradi kvot, določenih za Slovenijo. Po drugi strani pa se od kmetijske politike pričakuje zmanjšanje emisij, ki izhajajo iz kmetijske dejavnosti, z uvedbo dobre kmetijske prakse pri gnojenju in postavitvijo obratov za bioplin za proizvodnjo električne energije ter ogrevanje. Gozdovi pokrivajo več kot polovico površine Slovenije in so pomemben vir ponorov toplogrednih plinov.

Poraba energije

Poraba primarne energije v Sloveniji od leta 1992 narašča za 2,7 odstotka na leto (1992–2002). Več

kot dve tretjini od tega zajemajo fosilna goriva, z naraščajočim deležem zemeljskega plina. Energijska intenzivnost v Sloveniji se je med letoma 1995 in 1999 znatno zmanjšala, čeprav je v zadnjih letih to upadanje nekoliko počasnejše. Razlog za relativno visoko energijsko intenzivnost je trenutna gospodarska struktura, saj predelovalne dejavnosti prispevajo 27 odstotkov k celotni dodani vrednosti. Od tega precejšen delež zajemajo energijsko intenzivne panoge (kovinska, papirna in kemična).

Obnovljivi viri električne energije

Slovenija je ena izmed tistih držav, ki imajo relativno velik delež (11 %) obnovljivih virov električne energije v celotni porabi primarne energije. V skladu z njenimi naravnimi značilnostmi sta glavna obnovljiva vira biomasa (61 %) in vodna energija (38 %). Izkoriščanje obnovljivih virov energije se v Sloveniji spodbuja s subvencioniranimi vlaganji, taksami na emisije CO₂ in prednostno razvrstitvijo električne energije, ki jo proizvajajo proizvajalci, ki izpolnjujejo pogoje (predvsem majhne hidroelektrarne), vključno s cenovnimi spodbudami. Še vedno so precejšnje možnosti za razvoj tradicionalnih obnovljivih virov. Po načrtih naj bi se do leta 2013 z gradnjo verige hidroelektrarn vzdolž reke Save povečalo izkoriščanje vodnih virov, ki jih je tehnično mogoče izkoriščati, s trenutnih 43 na 52 odstotkov. Ker letna prirast precej presega raven sekanja drevov v slovenskih gozdovih, se v zadnjem času vse več pozornosti posveča izkoriščanju lesne biomase.

Prebivalstvo: 1 964 000

Velikost: 20 250 km²

BDP (Bruto družbeni produkt): 20 548 milijonov EUR

Emisije snovi, ki zakisljujejo

Ker se tradicionalno v živinorejo usmerjeno kmetijstvo od leta 1990 zmanjšuje, so se emisije amoniaka do leta 2002 zmanjšale za 20 odstotkov in se tako približale cilju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nacionalnih zgornjih mejah emisij. Po drugi strani pa se povečujejo emisije hlapljivih organskih spojin zaradi naraščanja cestnega prometa in uporabe biomase za proizvodnjo energije. Slovenija zaradi prevladujočih karbonatnih kamnin ni imela večjih težav zaradi zakisljevanja.

Emisije predhodnikov ozona

Koncentracije prizemne plasti ozona poleti občasno presežejo mejne vrednosti, zlasti v mestih in zahodnih delih Slovenije. Glavni del tega onesnaženja prihaja iz drugih držav. Navidezno povečanje emisij hlapljivih organskih spojin je bolj posledica sprememb v metodi, s katero se emisije izračunavajo od leta 2000, kot pa resnično povečanje. Vendar brez dodatnih ukrepov, kot so zmanjšanje vsebnosti organskih topil v izdelkih, izboljšave kurilnih naprav in, kar je najpomembnejše, novejši avtomobili in manjša rast cestnega prometa, ne bo lahko doseči ciljev Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nacionalnih zgornjih mejah emisij.

Potrebe po tovornem prometu

V primerjavi z drugimi državami ima Slovenija relativno majhen delež cestnega tovornega prometa (približno dve tretjini). Eno tretjino zajema železniški tovorni promet, kar je mogoče razložiti z relativno dobro razvitim železniškim sistemom, ki je delno dediščina avstro-ogrske monarhije. Kot je za majhno kopensko državo značilno, tovorni promet v Sloveniji zajema predvsem mednarodni prevoz. S pomembnimi izboljšavami državne avtocestne mreže in pristopom k EU se je tranzit čez Slovenijo močno povečal, kar pa povzroča škodljive vplive na okolje in druge stranske učinke.

Površine ekološkega kmetovanja

Majhne kmetije, velika naravna vrednost kmetijskih zemljišč in majhna intenzivnost kmetijstva spodbujajo razvoj ekološkega kmetovanja v Sloveniji. Ukrepi v okviru Kmetijsko-okoljskega programa, sprejetega leta 1998, in dejavnosti nevladnih združenj spodbujajo kmete, da prijavijo svoje ekološko pridelane pridelke in zaprosijo za njihovo certifikacijo.

Komunalni odpadki

Čeprav je navidezno zmanjšanje količine komunalnih odpadkov, zbranih v zadnjih letih, morda posledica sprememb v statistični metodologiji, lahko v zadnjih letih opazimo resnično, vendar počasnejše zmanjševanje količine zbranih odpadkov. Ukrepi, sprejeti za izvajanje direktiv EU o ravnanju z odpadki, vključno z ravnanjem z odpadno embalažo in ustanovitvijo sistemov 'razvrščanja na izvoru' naj bi še bolj zavrla nastajanje odpadkov. Pri ravnanju z odpadki so še potrebne izboljšave, saj velik del odpadkov trenutno konča na odlagališčih.

Raba virov sladke vode

Indeks rabe vode v Sloveniji je nizek (približno 2,5 %), saj je v primerjavi s porabo na voljo obilica razpoložljive vode. Največji porabnik vode je energetika s 70,9 odstotka. Industrija in javni sistem oskrbe z vodo sta porabila 28,4 odstotka vse porabljene vode, kmetijstvo pa je porabilo najmanjši delež (0,7 %).

Za več informacij se obrnite na ustrezno nacionalno kontaktno točko. Podatke, potrebne za navezavo stikov, lahko poiščete na spletnem naslovu:
http://org.eea.eu.int/organisation/nfp-eionet_group.html